

УДК 343.2(477)(075)
ББК 67.9(4Укр)408я7
У45

Авторський колектив

- Берзін Павло Сергійович** — доктор юридичних наук, професор
(розділи 16, 17);
- Денисова Тетяна Андріївна** — доктор юридичних наук, професор
(розділи 13, 18);
- Дудоров Олександр Олексійович** — доктор юридичних наук,
професор (розділи 4, 6, 9, 12, 14, 15);
- Ковальський Віктор Семенович** — доктор юридичних наук,
доцент (розділи 3, 5);
- Навроцький Вячеслав Олександрович** — доктор юридичних наук,
професор, член-кореспондент НАПрН України (загальне
редагування; передмова, розділи 1, 2, 7, 8, 10, 11, післямова);
- Юзікова Наталія Семенівна** — кандидат юридичних наук, доцент
(розділ 19)

Відтворення всієї книги чи якої-небудь її частини
будь-якими засобами або в якій-небудь формі, у тому числі в Інтернеті,
без письмового дозволу видавництва забороняється

Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник /
У45 за ред. В. О. Навроцького. — К. : Юрінком Інтер, 2013. — 712 с.
ISBN 978-966-667-553-1.

У підручнику висвітлюються питання загальної частини кримінального права України з урахуванням здобутків вітчизняної кримінально-правової науки. Акцент зроблений не на коментуванні чинного КК України, а на аналізі положень, які є стабільними і зберігають актуальність при змінах законодавства.

Для тих, хто вивчає кримінальне право чи вдосконалює свої знання з цієї дисципліни.

УДК 343.2(477)(075)
ББК 67.9(4Укр)408я7

ISBN 978-966-667-553-1

© Колектив авторів, 2013
© Юрінком Інтер, 2013

ЗМІСТ

Передмова	7
Розділ 1. Поняття кримінального права	11
1.1. Зміст та обсяг поняття кримінального права	13
1.2. Функції, завдання, метод кримінального права	26
1.3. Система кримінального права	32
1.4. Кримінальне право та суміжні правові галузі	36
1.5. Принципи кримінального права	47
Розділ 2. Кримінальний закон	66
2.1. Поняття кримінального закону	67
2.2. Структура кримінального закону	72
2.3. Чинність кримінального закону у часі	79
2.4. Чинність кримінального закону в просторі та за колом осіб	85
2.5. Тлумачення кримінального закону	92
Розділ 3. Злочин та його види	99
3.1. Зміст загального поняття злочину	101
3.2. Види злочинів (обсяг поняття злочину)	115
3.3. Малозначність діяння	120
3.4. Злочини та інші правопорушення	122
Контрольні запитання та завдання	125
<i>Рекомендована література</i>	125
Розділ 4. Кримінальна відповідальність	127
4.1. Поняття кримінальної відповідальності	130
4.2. Форми реалізації кримінальної відповідальності	141
4.3. Підстави кримінальної відповідальності	145
Контрольні запитання та завдання	151
<i>Рекомендована література</i>	152
Розділ 5. Об'єкт злочину	153
5.1. Зміст поняття «об'єкт злочину»	155
5.2. Обсяг поняття «об'єкт злочину» (види об'єкта злочину)	161
5.3. Предмет злочину та потерпілий від злочину	171
Контрольні запитання та завдання	178
<i>Рекомендована література</i>	178

Розділ 6. Об'єктивна сторона злочину	180
6.1. Суспільно небезпечне діяння та його види.	184
6.2. Суспільно небезпечні наслідки.	195
6.3. Причинний зв'язок між діянням і суспільно небезпечними наслідками	201
6.4. Факультативні ознаки об'єктивної сторони злочину.	209
Контрольні запитання та завдання.	216
<i>Рекомендована література.</i>	217
Розділ 7. Суб'єкт злочину.	218
7.1. Загальні засади встановлення суб'єкта злочину	221
7.2. Особа, яка вчинила злочин	228
7.3. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність	235
7.4. Осудність як ознака суб'єкта злочину.	241
7.5. Спеціальний суб'єкт складу злочину	255
Контрольні запитання та завдання.	260
<i>Рекомендована література.</i>	261
Розділ 8. Суб'єктивна сторона злочину	262
8.1. Загальна характеристика суб'єктивної сторони складу злочину	265
8.2. Вчинення злочину умисно	274
8.3. Вчинення злочину з необережності	284
8.4. Спеціальні питання вини	289
8.5. Мотив, мета вчинення злочину та емоційний стан особи, яка вчинює злочин.	299
Контрольні запитання	304
<i>Рекомендована література.</i>	304
Розділ 9. Стадії вчинення злочину.	305
9.1. Поняття і види стадій вчинення злочину. Закінчений злочин	308
9.2. Готування до злочину.	318
9.3. Замах на злочин.	323
9.4. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця.	330
Контрольні запитання та завдання.	340
<i>Рекомендована література.</i>	341
Розділ 10. Обставини, що виключають злочинність діяння	342
10.1. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння	346
10.2. Необхідна оборона	348
10.3. Уявна оборона (оборона від уявного посягання).	357
10.4. Затримання особи, що вчинила злочин	358
10.5. Крайня необхідність.	362
10.6. Інші обставини, що виключають злочинність діяння	364
Контрольні запитання та завдання.	372
<i>Рекомендована література.</i>	372

Розділ 11. Співучасть у злочині та причетність до злочину	374
11.1. Поняття співучасті у злочині	378
11.2. Види співучасників	386
11.3. Форми співучасті	398
11.4. Відповідальність співучасників	406
11.5. Причетність до злочину	418
Контрольні запитання та завдання	428
<i>Рекомендована література</i>	429
Розділ 12. Множинність злочинів	431
12.1. Поняття та прояви множинності злочинів	434
12.2. Повторність злочинів	447
12.3. Сукупність злочинів	456
12.4. Рецидив злочинів	464
Контрольні запитання та завдання	471
<i>Рекомендована література</i>	472
Розділ 13. Покарання та його види	474
13.1. Поняття покарання та його ознаки	477
13.2. Мета покарання	480
13.3. Система покарань	485
13.4. Види покарань	488
Контрольні запитання та завдання	501
<i>Рекомендована література</i>	502
Розділ 14. Призначення покарання	503
14.1. Загальні засади призначення покарання	507
14.2. Обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання: поняття, правова природа, значення	522
14.3. Спеціальні засади призначення покарання	530
14.4. Правила складання покарань, зарахування строку попереднього ув'язнення та обчислення строків покарання	562
Контрольні запитання та завдання	567
<i>Рекомендована література</i>	568
Розділ 15. Звільнення від кримінальної відповідальності	569
15.1. Поняття та види звільнення від кримінальної відповідальності	572
15.2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям	579
15.3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим	585
15.4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки	592
15.5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки	595

15.6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності	600
Контрольні запитання та завдання	608
<i>Рекомендована література.</i>	609
Розділ 16. Звільнення від покарання та його відбування.	
Амністія та помилування	610
16.1. Поняття звільнення від покарання та його відбування	611
16.2. Звільнення від покарання	618
16.3. Звільнення від відбування покарання	622
Контрольні запитання та завдання	638
<i>Рекомендована література.</i>	638
Розділ 17. Судимість	640
17.1. Поняття судимості	641
17.2. Погашення судимості	651
17.3. Зняття судимості	656
Контрольні запитання та завдання	660
<i>Рекомендована література.</i>	660
Розділ 18. Примусові заходи медичного характеру.	
Примусове лікування	661
18.1. Поняття примусових заходів медичного характеру	664
18.2. Примусове лікування	669
Контрольні запитання та завдання	673
<i>Рекомендована література.</i>	673
Розділ 19. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх і жінок.	675
19.1. Особливості кримінальної відповідальності та підстави звільнення від неї неповнолітніх	677
19.2. Види покарань та особливості їх призначення неповнолітнім та жінкам	687
19.3. Особливості звільнення неповнолітніх і жінок від покарання та його відбування і заходи, що виступають складовою стратегії соціалізації неповнолітніх.	701
Контрольні запитання та завдання	707
<i>Рекомендована література:</i>	707
Післямова	708